: ab

כ: ותמורה ג.ן,

נר מצוה

קים א מיי פ״ח מהלי קים א מייי פ״ח מהכי בכורות הלכה יג טוש״ע יו״ד סימן שו סעיף יב: ב מייי פרק י״ח מהלכות פסה״מ הלכה א ב: קב ג מיי' פ״ד שם הלכה

ק: קבא ד מיי פט"ו שם הלכה א: קבב הו מיי שם הלכה ב: קבג ז מיי פי"ד שם הלכה

תורה אור השלם

1. וְאַכּלְתָּ לְפְנִי יְהוֹהְ אֱלֹהְיִּהְ בְּמֶּקוֹם אֲשֶׁר יִבְּתַר לְשַׁבּן שְׁמוּ שְׁם מִעְשֵּׁר דְּגְנְהְ תִּירשׁךְ וְיִצְהָרְרְ וְבְכַרת בְּקַרְךְ וְצאנֶרְ לְמַצון תִּלְמֵין לְיָרְאָה אָת יְהוָה אַלהֵיךְ כַּל הַיַּמִים: דברים יד. כג

דברים יד, כג 2. בִּי תִדּר נְדָר לִיחֹנֶה אֱלֹהָיף לא תָאַחַר לְשׁלְמוֹ בִּי דָרשׁ יִדְרָשָׁנּוּ יְהֹנְה אֱלֹהָיף מֵעְמֶּךְ וְתָיָה בָּף חֵטְא: דברים כג. כב

דברים כג, כב 3. אִם אֵין לְךּ לְשַׁלֵם לָמָּה יִקַּח מִשְׁכָּבְרָ מִתַּחְתֶּיף:

מְשְּבְּבְּךְּ מְתַּוּחְתָּיף: משלי כב, כז 4. וְאָם הַאָּבֹל יֵאָבֵל מִבְּשָׁר זֶבַח שְׁלְמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישׁי לֹא יַבֶּרוּ שְּלְבֶּיוֹ בַּיוֹם וְשְּׁלִּישׁׁ לְא יַרְצָה הָמָּקְרִיב אתוֹ לֹא יַהְשָׁב לוֹ בָּגוּל יְדְיָה וְהַנָּפְשׁׁ הָאֹבֶלֶת מִמֶּנוּ עֲוֹנְה תִּשָּׂא: ויקרא ז, יח

מוסף רש"י ריפסל. הואיל ועבר עליו ואיתרו: מקיש בכור למעשר. במעשר דגן קא משתעי קרא: מה מעשר אינו נפסל כוי. דכמיב מקלה שלש שנים וגרי אם שהה מעשרותיו שנה ראשונה ושניה: דבני הרצאה נינהו. אם לכפרה אם לדורוו: אימא לא לירצו. מחחר הדורון: אימא לא לירצו. ממסר שהבילון בענירה (ר־ה ה.) שחט בשתיקה. שלא מישב (מהחתיב.): או ששחט וקבל והלך וזרק. כלומר או קמני, אם עשה אחת מאלה על מנת לאסול מון לתקומו מאלה על מנת לאסול מון לתקומו וכל הג' חוץ לזמנו (עפ"י מנחות שם ער ש"מ) לאכול כזית בחוץ שט ער שיט למחר. מישב במחת כזית למחר. מישב במחת העבודות כ' ממשבות, חוץ לומנו ומון למקומו, ועד השתה אייכי בשמי עבודות שמישב במחת חוץ בשתי עבודות שהישב במחם חוץ מומנו והשחם לומנו ובלחם חוץ מחיבי שחשב בשחים, בעבודה מהדת הלחלים להיה היהדה החל האלטריך דלה חימה שהישב שחישב שחים בשחים עבודות הוא דפלינו ר' יהודה דבתר עמידות הוא דפלינו ר' יהודה דבתר קמייתה אולינן אבל בחדא עעודה מהיאל יידים היידים הבתר המהיאל היידים המחור מחוד מהיאל היידים המחור השחם המחור היידים המחור מהיידים המחור היידים היידים המחור היידים היידים המחור היידים המח ממיימה חזימין מכנ כמדה עבודה מדורץ, המ"כ שמישב כמחיל ב בחרץ, הע"פ שמישב כמחילה חוץ לומנו הולילתו שניה מידי כרת (מנחות יב.) מחלוקת בשתי עבודות. דקאמר כ" יהודה כממני" אם מחשבת הזמן קדמה כממני" אם מחשבת הזמן קדמה כנותרי מם ומושבע הזמן קד מה כר, דעיקר פיגול דחייבין עליו כרת הוי במחשבת אכילה שחוץ לזמנו, וחכ"א זה וזה פסול ואין חייבין עליו כרת, ואמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות, דר׳ יהודה סבר אם בשמי עבודות, דרי יהידה סבר חם
מחשבת הזמן כרי ורכנן סברי להכי
אין בו כרת דעירוב מחשבות הוי
חוץ לומנו וחוץ למקומו בזבח אחד,
ולהכי אפילו בשתי עבודות פסול
ואין בו כרת, האיל ולא הויא כולה במחשבת חוד לומנו (מעילה ד.):

שימה מקובצת

מבקשים ממנו ממון. פי׳ כלומר

מבקשים ממנו ואומר מבקשים ממנו ואומר שאין לו שהכל משועבדים לכתובת אשתו, והיא אומרת גם כן שאין לו (גליון בגמ' ישנה): או ששחם קיבל והלך בוי. פי׳ או או קתני, אם עשה אחד מאלה ע"מ לאכול חוץ למקומו

מות נמהט עית מטוכר נחון מנתקותו וכל השלשה חון למכנו לא קרב התמריר כמלומה. וכן פיי רש"י זיל במנחות בפ"ק (דף יב.) על משנת הקומך את המנחה לאכול שיכיה בחוך כרי שהיא דומה למשנה זאת (גביות): הער"ה (מעמ' קודם) נפקא כרי איכא למימר שהוא לשון חשיבות. לשון הר"פ ז"ל, והילכך אע"ג דבובת מייכי לומר שיהא נפסל מ"מ מדכתיב המקריב היימי אומר שאף הכהן נפסל אי לאו דמעטיה קרא כהדיא, אכל בן עואי כרי: ד"ה מחליקת בר" פירש בקונטרם בר' וזות דוחק. לשון מהר"פ, דליפלוג בהדא וישמיענו דמצטרפיז ולמה לי תרי בבי. לכך נראה דמיירי בב' עבודות ממש ברישא. ובסיפא מיירי בעבודה אחת כעיו ב' עבודות כגוו ביו סימו

נפסל איכא למימר שהוא לשון חשיבות ואתא למימר שאף הכהן נפסל אי לאו דמעטיה קרא בהדיא אבל בן עואי דדרים לא יחשב לשון מחשבה ביו ממילא שמעינן דלאו בכהן מיירי: אלא אם בן מבקשין ממגו ממון ואין דו. פי׳ בקונטרס ממון שגזל ונראה דמיירי

בנדר כדחמר בפ׳ שני דשבת (דף לב:) דבעון נדרים אשתו של אדם מתה שנאמר למה יקח משכבך מתחתיך והא דדריש הכא בך חטא ולא באשתך חטא מיירי במשלם אחר כן אלא

שעבר על בל תאחר: מחלוקת בשתי עבודות. פי׳

בקונטרס כגון שחיטה והולכה והא דקאמר בתר הכי מדרישא בשתי עבודות סיפה נמי בשתי עבודות פי׳ בקונטרס דהאי דהדר נקיט ליה לאשמועינן לירוף בחלי זית דלא אשמועינן ברישא וזהו דוחק והיה נראה לפרש שתי עבודות כי ההוא דפ"ק דמעילה (דף ד.) דמפרש סימן ראשון חוץ לומנו וסימן שני חוץ למקומו כעין שתי עבודות ועבודה אחת היינו סימן אחד ולריך לומר לפירוש זה דאילפא ס"ל ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ומפגליו בחלי מתיר דאי בנו אינה לשחיטה אלא לבסוף כך (יש) לי מחשב בשני סימנים כמו מחשב בסימן אחד כיון דאין המחשבה חלה אלא בגמר רוב שחיטה אבל ר' יוחנן יכול לסבור כאביי דאמר בלחצות מודה רבי מאיר דתרווייהו חיילי דלא שייך ביה הקדמה אבל כזית למחר כזית בחוץ אפילו בסימן אחד פליגי ושייך ביה הקדמה בתחילת סימן ובסופו ולקמן דאמר אביי סימן ראשון וסימן שני נקט דבר המסויים ואליבא דאילפא אבל לר׳ יוחנן הוי מצי למנקט בסימן אחד בתחילתו ובסופו דהא ר' יוחנן סבר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף פ׳ השוחט (חולין כט:) א״כברו סובר הכא בסימן אחד נמי מחלוקת ויכול לסבור ר' יוחנן נמי כרבא כהו בלחלות נמי פליגי וכל שכן בסימן אחד דפליג דשייך ביה הקדמה דסבר רבי יוחנו ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. הג"ה:

כפסולי המוקדשיו ויפסל ת"ל יואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך או וגו' מקיש בכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחבירתה אף בכור אינו נפסל משנה לחבירתה איצמריך םלקא דעתך אמינא הני מילי בכור דלאו ב[']ר הרצאה הוא אבל קדשים דבני הרצאה נינהו אימא לא לירצו קמ"ל ואכתי יו מהתם נפקא יבן 😘 ובן חמא אולא בקרבנך חמא ביים יבן עזאי ההוא מבעי ליה והיה בך חמא ולא באשתך חמא סלקא דעתך אמינא הואיל ואמר יחנן אלעזר ואיתימא רבי יוחנן אין אשתו של אדם מתה אא"כ מבקשין ממנו ממון ואין לו שנאמר יאם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך בהאי עון דבל תאחר נמי מתה קמ"ל: אחרים אומרים ח במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ורבי אליעזר לא יחשב מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדרבי ינאי דאמר רבי ינאי מנין למחשבות שמוציאות זו מזו שנאמר לא יחשב לא יערב בו מחשבות אחרות חורב מרי מתני אמר רבי ינאי מנין למחשב בקרשים שהוא לוקה ת"ל ילא יחשב מעשה בו מאין בו מעשה א"ל רב אשי לרב מרי לאו שאין בו הוא וכל לאו בשאין בו מעשה אין לוקין עליו אמר ליה רבי יהודה היא ידאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו: כותני מזה הכלל יכל השוחט והמקבל והמהלך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר כזית יו חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת ירובלבד שיקריביו

המתיר כמצותו כיצד קרב המתיר כמצותו

שחם בשתיקה קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחם חוץ לזמנו וְקבל והלך וזרק

בשתיקה או ששחם וקבל והלך וזרק חוץ

לזמנו זהו שמקריב ח המתיר כמצותו כיצד לא

קרב המתיר כמצותו שחט חוץ למקומו קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחם חוץ לזמנו קבל והלך וזרק חוץ למקומו או ששחם וקבל והלך וזרק חוץ למקומו (וֹלוֹמנוֹ) הפסח והחמאת ששחמן שלא לשמן וקבל והלך וורק חוץ לומנו או ששחט חוץ לומנו קיבל והלך וזרק שלא לשמן או ששחט וקבל והלך וזרק דמן יו שלא לשמן זהו שלא קרב המתיר כמצותו "הלאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת אמר רבי יהודה זה הכלל כל שמחשבת הזמן, קדמה למחשבת המקום פגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת ייוחכמים אומרים יזה ווָה פסול ואין בו כרת שלאכול יכחצי זית להקטיר כחצי כזית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין: גב" אמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות אבל בעבודה אחת דברי הכל עירוב מחשבות הוי ורבי יוחנן אמר אף בעבודה אחת מחלוקת בשלמא לאילפא מדרישא בשתי עבודות סיפא נמי בשתי

עבודות אלא לרבי יוחנן רישא בשתי עבודות וסיפא בעבודה אחת

ל) ר״ה ו. סנהדרין כנ., ג) ע׳ ירוש׳ תרומות פ״ז ה״א, כתובות פ״ג ה״א, ד) [נ״מ לל. ולהתוודות כדכתיב מקלה שלש שנים תוליא (דברים יד): דלאו בר סנהדרין סג. שבועות ג:ן מכות הרלאה הוא. אינו בא לכפר אבל קדשים כגון עולה שמכפרת על עשה לי ושלמים שמביחין לדורון ליתן בל ולמיל בתוז מימות יד ט"מו (נעיג כת.) מנחות יב. צ"ש,
 ע" ירוש" יומא ספ"ה,
 [נקמן סה. מנחות יב.],
 [ל"ע חכמים היינו ת"ק וכן
 הקשה התוי"ע והנית בל"ע, שלום בין ישראל לאביהם שבשמים ואימא הואיל ואיחרו פסול בעבודה הוא ולא לירצו קא משמע לן: ולא הקשה המר"ע והמת כנ"ע, ולפמ"ש מו' מנחות יב. ד"ה וחכמים כו' ע"ש יש לישבן, ע) מנחות זו. [וש"נ] ירושלמי פסחים פ"ה ה"ג, י) מעילה ד., כ) לעיל זו. () דף כח:, בקרבנך חטא. שאם איחרו אינו נפסל או והיה בך חטא סיפיה דקרא דלא מאחר לשלמו הוא: הא בו אוהימנא. במס׳ (כ) ר״ה: מבקשין ממנו. ממונו יגו שגול: משכבך. חשתו: שמוליחות זו

מזו. מחשבת פסול מוליאה מיד

פיגול: לא יחשב דו. קרי ביה (ג) לא

יחשב להזהיר כהנים על כך: רבי

יהודה היא. במס' שבועות (דף ג:)

והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו

בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה

לומר שאין לוקין עליו דטעמא דבא

הכתוב הא לא בא הכתוב לוקה המותיר

ואע"ג דאין בו מעשה: בותני' זה

הכלל כל השוחט ומקבל כו'. או זו או

זו: לאכול דבר שדרכו לאכול. בשר:

או להקטיר דבר שדרכו להקטיר.

אימורין כדילפינן לעיל 0 דשתי אכילות

מפגלות ובלבד דליחשיב עלייהו

להאכילו בו למחר לראוי להן אימורין

למזבח בשר לחדם: ובלבד שיקריב

המתיר כמלותו. הדם הוא המתיר ₪.

כמצותו שלא יהיה בו פסול אחר אם יו

יש בו פסול מחשבה אחרת ילא מידי

פיגול כדילפינן לעיל דמחשבות

מוליאות זו מזו: הפסח והחטאת

ששחטן שלה לשמן. מוליהן מידי

פיגול אבל שאר זבחים אין שלא לשמן

מוליאן מידי פיגול דהא כשרים הן

שלח לשמן: לחכול כוים בחוץ כוים

למחר. היינו הך דאמרן אלא דרישא

איירי בב׳ עבודות וכאן בעבודה אחת

ששחט על מנת לאכול כזית למחר

כזית יחו בחוץ. ולמאן דמוקי לה בגמרא

להא נמי בשתי עבודות ישו משום כחלי

זית נקט לה לאשמועינן דמלטרפין זה

עם זה: רבי יהודה אומר כו'. אכולה

מתני׳ פליג דלית ליה מחשבות מוליאות

זו מזו אלא אם כן קדם פסולו לפיגולו

דתו לא קרינן ביה כהרלאת כשר

ובעבודה אחת נמי פליג דאית ליה

תפום לשון רחשון: לחכול כחלי זים

ולהקטיר כחלי זים. ושניהם חוץ

לומנו או חוץ למקומו כשר שאין

אכילה והקטרה מצטרפין לפוסלו

דהכא ליכא שיעורא והכא ליכא

שיעורה: גבו׳ נשתי עכודות. דהה כו

דתני סיפה כזית למחר כזית בחוץ דפליג ר' יהודה עלה בשתי עבודות

לפסולי המוקדשין. כאילו נפל בו מוס: מה מעשר אינו נפסל משנה

להבירתה. שהרי בשלישי זמן ביעור לבער כל המעשרות מן הבית

(ל) גמ' ולא בקרבנך חטא הא אוקימנא לבן עואי הסוא: (ב) רש"י ד"ה הא וט' ר"ה הס"ד ואח"כ מ"ה מבקשין ממנו ממון: (ג) ד"ה לא יחשב קרי ביה לא יְחַשֶּב:

הגהות הב"ח

שינויי נוסחאות

א] דגנך ובכורות בקרך (ש"מ): ב] ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא (כי"צ): גן חטא הא גניקא (כי צ). גן יוטא הא אוקימגא בך חטא כוי והעלל לימל, (כיים, שים. וכיה ברשיי): ד] אומרים לא יחשב במחשבה (*שים): ה] מינע אחרות (מחק "ש"מ): ו] תיכת כזית נמחק יון מיכת בזית נתחק (ש"מ וכן בזית נתחק וע" לש"מ לעל כז ע"כ דבגתי לקמן מוכח דגרסף ליה: ז] שיקרב (כי"מ, וכ"ה במשניות). ועי מלח"ש: ח] שקרב ("שמכ"י. וכ״ה במשניות): מן תיכת דמן . גמחה (*ש*מ): יו בא בעבירד למתק ("ש"מ): "] בא בעברדה (כל"ל ("ש"מ): "א) כלון המ"ד ("ל"ל "ש"מ (כל"ל "ש"מ (ב"ה בד"מ) ב"ה בד"מ (ש"מ): "ב] ע"י בש"ג לעיל לות ג', וכנ"מ מתן (ש"מ): "ב] ע"י בש"ג לעיל לות ג', וכנ"מ (ש"מ): "ב] להאמילן ("ש"ש): "בן "משב כל"ל ("ש"מ): "בן "מהמיד המ"ד ("מ"מ): "בן אבל אם בון המתיד המ"ד ("מ"מ): "בן אבל אם מ"מ" ("מ"מ): "הן אבל אם ("מ"מ): "הן אבל אם מבידע ("מ"מ): "הן "בעדרות המרש מש"מ (בעדרות המרש בעדרות המרש בעדרות המרש בעדרות המרש בעדרות המרש בעדרות המרש בעדרות המרש משום (כי"י): כ] הא דקתני משום (כי"י): כא] והלך וזרק חוץ (ש"נו): כב] נט"מ נוסף ולומר במחשבה אינו נפסל ממילא: בג] מכלון עד סה"ד הוא הג"ה (ש"ח): בד] וגם סובר כל"ל (ש"ח). ומלאי"ט גורס א"כ שפיר סובר הכי בסימן אחד מחלוקת אע"ג דבלחצות ס"ל ימודה ר' מאיר: כה] כרבא בלחצות בו] לכאורה נראה דכאן הוא מחילת דבור אחר, וקאי נמי אפירש"י דמפרע לה בב' עבודות

ליקוטים

:בממ

מה מעשר אינו נפסל משנה . לחברתה. פירש בקונטרס דכתיב לחברתה. פירש בקונטרס וכתיב מקצה שלש שנים תוציא את כל מקצה שלש תבואתף אם שהה מעשרת שנה ראשונה ושניה. ואפילו למאי דפרישית לעיל דאיכא בכל תאחר במעשר שהופרש ולא נתנו וקרא דשנת שהופרש ולא נוער וקרא דשנת הביעור אצטריך לאותו שלא הופרש, מכל מקום בכולהו משתעי קרא דמתבער. וקצת תימה בכולה שמעתין מהיכא

מיירי כי רישה ששחט על מנת לאכול כזית למחר וקבל על מנת לאכול כזית בחוך אהא הוא דפליג רבי תיתי לן דנפסל דאיצטריך קרא דאינו נפסל. וכן אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה למה יהודה שהרי הוקבע בפיגול ותו לא אתא מחשבת פסול ומפקע לה ואין מאחר נדרו בלא ירצה למה לי (מוס' ר"ה ה' ע"נ): איצטריך סר"א הני מילי בכור וכו'. קצת אבל בעבודה אחת אפילו ר' יהודה מודה דלא הוקבע בפיגול במחשבה מעורבת: אף בעבודה אחת מחלוקת. דאית ליה לר' יהודה תפום לשון ראשון: מדרישא בשמי עבודום. דקתני בהדיא כילד לא קרב המתיר כמלותו שחט חוץ לומנו וקבל והלך כאו חוץ למקומו: סיפא נמי. כזים קשה דדוחק ליישב מילתא למחר כזית בחוץ דפליגי בה ר' יהודה ורבנן: בשתי עבודות. קא מיירי והאי דהדר נקיט ליה לאשמועינן זירוף כחלי זית דלא אשמועינן ברישא: . דאחרים אליבא דבו עזאי.

לין ובתמורה בסוף אלו קדשים ורך לקים ורא ורק ובתמורה בסוף אלו קדשים ורך לקים ורא לו קדשים ורך לקים ורא לו קדשים ורף לכא ע"ב) גבי ר' יוסי היה אומר ג' דברים משום ג' זקנים משמע דבן עואי דמוקי היקישא דמעשר לבכור מה בכור אינו נאכל אלא לפנים מן החומה, לית ליה דאחרים, (וקאמר) [דקאמר] ולרבנן דמפקי ליה לטעמא אחרינא בכור שאינו נפסל משנה לחברתה מנא להו. ומיהו אין לחוש אם הש"ס הולך ומיישב בכל ענין (מוס' שם ו' ע"ה): אבל קדשים דבני הרצאה נינהו אימא לא לירצו קמ״ל. וכי תימא ליכתוב גבי קדשים אע״ג דבני הרצאה נינהו, וכל שכן בכור, והקישא דאחרים למה לי. יש לומר